

Abonnement pour un an
300 piastes
Edition spéciale. 500 ptrs .

Adresse :

"Idjtihad," Constantinople

Téléph . st . 865

XXII ème ANNÉE

1927 , 15 Février No222

اجتihad

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذلیسی ہ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتihad ٹہوی »

تلہ فون : استانبول ۸۶۵

یکرمی ایکسچی سنہ

نومرو ۲۲۲ - ۱۵ شباط ۹۲۷

سليمان نظيف بك مرحومه دائر

(کونش) مجموعه سی ۳ نومرولو بر نسخه سی مرحومه تخصیص ایتدی، یوراده عبدالحق حامد، سزائی جناب شهاب الدین، عبدالله جودت، توقادی زاده شکیب بکر کی دوستلرینک احتیاسلری وار (اجتهاد) صاحبک شو سطرلرینی قارلرمن ایچون عیناً نقل اییدیورز :

قیمتدارکنج محم اورخان سیفی بک «کونش» ک دوغاجاق نسخه سنی قدیم و عذیم دوستم سلیمان نظیف بکک روحنه اتماف ایده جکیز، سزکده احتیاسلرکیزک بولو غاسنی ایسته یورز» دیدیکی وقت حزنلی برسونسج دودیم . روحده آنجاق دوستلنی یاشایان سلیمان نظیفک جنازه سنی تشییع ایتک قادار آغلایان و آغلایان رحمانی و فکراتی بر یورج ادا ایذبله جکدی .

نظیف ایله معارفه سزک ابتدا ایتدیکی کونله بوکون آره سنده محقق بر نث عصر وار . (استانبول) ده (دیاربکر) ده ، (جنوه) ده، (پاریس) ده برابر فکر حیاتی، هیجان حیاتی یاشادق، بن اونکله آلتی بدی کون مصاحبت نعمتله متنعم اولماق ایچون آت اوستنده اوچ کونلک بولجیاق ایتدم . (معموره الغزیز) دن (دیاربکر) کیتدم . وایکی سنه فاصله ایله ایکی دفعه و عینی سائقه و شائقه ایله عینی آغز صیرتنده بویولی قطع ایتدم . فائق عالی بی تروتازه برشاعر طانیدم . او زمان کوزل غزلار یازاردی . بر کون آغا بکله بز قونوشورکن حرم طرفندن التده بر غزل اولارق کلدی . بو غزلدن شو بیت خاطرمدنه قالدی :

دیردم ای لیل سانایا لیل اخیر عمرم اول
یارمک یاد آورزلف سیاهی اولسه ک .

بو غزل سراپا قوتلی و کوزلدی و نجه حالا کوزلدر و کچن (کونش) ده :

بو خفا کاه سرمدیتده
طانیم بر کتیبه پیران

مطالعیه باشلایان تازه منظومه سندن داهای طالعی در . اوزمان بابالرینی ییکی غائب ایتمش بویایکی یتیم، محقق «یتیم الدهر» دکلدیلر، سلیمان نظیف بک بی ماننده ناثرلکته باشلامشدی . عبدالحقید اداره سنه قارشى، استبداده قارشى، کوپورمه لری واردی . محمد علی عینی بک ایله همحال ایدیلر .

علی ! نظیف ایله آغلا وطن خراب اولدی
بو ملتک بو زمانلر دم قیامتیدر .

ییتنده کی مخاطب علی، محمد علی عینی بک محب فاضل مزدر .
بوییتی احتوا ایدن غزل (کتبخانه اجتهاد) ک اوچنچی کتابی

صائمش اولسه یدم غم ییمزدم . شبهه سز بوندنصو کره هیچ کیمسه به برشی ویرم . جو مرد اولمق دائما ضرر کتریور دییه جواب ویردی . صوفارده سی اوزون بر توقفدنصو کره :

— چوق دوغرو دیدی . کتن قوشی :
— مکمل . بونتیجه نک، اک صوک کله سی در .
دیدى . صوفارده سی :

— دکرمنجی نه اولدی دییه صوردی . کتن قوشی :
— اوخ بونا دائر دوغرو برشی بیلیمورم . آرتق نه اولورسه اولسون دیدی . صوفارده سی :

— بللی که سن سوییلى بر مزاجه مالک دکلک
دیدى . کتن قوشی :

— قورقارم که حکایه نک اخلاقی جهتی آکلما دک !
صوفارده سی :

— نه بی
— عبرتی
— حکایه نک بر عبرتی واردردیمک ایسته یورسک ؟
کتن قوشی :

— شبهه سز دییه تصدیق ایتدی . صوفارده سی
اوفککلی بر صورتده :

— والاهی بونی سوزده باشلامه دن سوله ملی ایدیکز .
او حالده بن ده سزی دیکله مزدم ، مطلقا سزده منقدک دیدیکی کبی «پوه» دییوب کچردم دیدی وسسنه بتون قوتی ویره رک قویروغنی یره ووره، ووره «پوه» دییوب دلیکنه کیردی . برقاج دقیقه صوکره کان دیشی اوردک :
— صوفارده سی نصل بولیورسکیز ؟ دیدی . اونک بعضی وصفلری وار . بانا کلنجه بن بر آنه حسیله متعسسم و بکارلقده بکیکمش بریسنی کورونجه کوزلریمه یاش دولار دیدی . کتن قوشی :

— سزی صیقمش اولماییم . حالبوکه اونا عبرتلی بر حکایه آکلتمشدم دییه جواب ویردی . اوردک :
— آه بودائما تهاکلی برشی در و بن ده اونک فکرندیم دیدی .

(کیزی فغانلر) ده واردر. او (کیزی فغانلر) ك محتویانی ابداع ایدیوردی. بن (قهریات)ك :

رق جریته سؤیر ایلدم اورنکمی
تیره سین دودجیه ظالم شهر رعد آهنکمی ...

ومستند پادشاهه خطاب ایدن :

اولان ای استماع کریه مظلومدن محظوظ ،
طوتان ای مدکی برملک ستم بنیاد حالنده ،
چیقارکن هر دل پیدارن ییک ناله شکوا ،
سوزکن احتیاسات زمان فریاد حالنده .

بو حسرتلر، بو شدتیر ، بو فکر تلوله سینهمدن
چیقاری بر نفس باق آه استمداد حالنده .

کیمی شیلر یازیبوردیم . او نیم بو یوله یازیلش و (قهریات)
محتویاندن اولان بر منظومه مدن سچدیکی :

ای فکرکه ضربه بلندک
مقبرلره اذکا فشا در !

بیتی آغزندن براقاز و : « جودت » ، بو سنک عهاتنک
« در بیسی» دردی . صاجنک صاقلنک آقلفنه رغماً روحی
کنج ایدی . وجنازه کونی بانا نظیف حقتده نه دوشوندیکی
صوران و یازان بر غزته چی به سوله دیکم کبی اودائما کنجیدی ،
فقط او بر آزده دائما چو جوقدی ایشته بو صوک صفت اونی
بعضی ناسوقی قصور لریدن تبرئه کافی در : او ، شهسز بر
اشک آریسی دکلدی . او ، بر بال آریسی ایدی . تعبیر قدیمیه
هم « نیش » ی واردی ، هم « نوش » ی واردی . بال آریسنک
اعلامانی اولدنی کبی آغزنده آتش کبی برده خنجری واردر . ناصیل
بال آریسنده هم شکر ، هم زهرلی بر ایکنه بولونیورسه اوده
اوله ایدی : بالیله دماغنی نلذیه ایدنه نلرک چوق کره آتش کبی
ایکنه سیله دماغنی تألم اتمه کی کوزه آلماری لازمدی . فقط او
مسعود بر آری ایدی ، بال یا عاقندن ، بال نمکدن زیاده صوقاقدن
متلذذ بر آری ؛

غربدن شرقه کونشیر طاشیدم ،
جنته ، کوثره اشیر طاشیدم ؛
س بو یوقلی ایلنک بر واریم !
یادینی بالده بوغولمش آریم .

دیمک حق البینه مالک ویا مملوک آریلردن اولمادی . یادینی
بالده بوغولان آریلردن ، یازاندنی اییک قوزه سی ایچنده محبوس
قالان و قاتار صو ایچنده یانان اییک بوچکلرندن اولاماشدی .
فقط مسعود کیمدر بیلنمز . چونکه سعادت صرئی دکل ، خارجی
دکل ؛ غیر صرئی و تماماً درونی در .

شعله حسن ایچن کوزلرمزده
اولن پروانه نك سروری یانار .

دیدیکم وانت غالباً یونی آکلاماق ایسته مشدم .

سلمان نظیف بکک جنازه سی آیا صوفیه جامعنک مصلاطاشنده
یاندینی و روحز حزن و استغراقه باندینی بر صیره ده بر کنج
غزته چی بانا کلدی ، (وبقطور هوغو) ایله (سلمان نظیف بک)
آرمهنده نه وجه شبه بولورسکز ؟ « دیمک ایستین بر قاچ
کله تلفظ ایتدی . جواب ویرسم لازم کلدی : شهسز سلمان
نظیف ممتاز و متحیز بر شخصیت قلمیه اولدی فقط Hugo
ایله سلمان نظیف بک آرمهنده بر ارتباط و مقایسه تأسیس
ایتمک ایسترسک وبقطور هوغو به « بحر محیط آطلالسی » دیکرینه
« وان کولی » دیمک لازمدر . بونلرک هر ایکسی ده صدور . بوله
بر مقایسه یی یاپدیر ماماق دوغرودر دیشدم . فقط بزم وان کوانز ،
اونلرک Océan Atlantique بدن بزم ایچون داهای « زخار » در .
فی الحقیقه نظیف بک (وبقطور هوغو) به چوق حیراندی . حرص
و هیجانلری وبقطور هوغو نك حرص و هیجانلرینه بکزریدی .
ویقتور هوغو نك روحی نظیف بک روحی اوزهرنده معظم بر تأثیر
یامشیدی . A. Barbou ملك Victor Hugo et Son temps
آدلی کتابخی لندن براقازدی . سلمان نظیف ایچون ده مطلقاً بر
Napoléon le Petit یازمدی . بو بولونما نیجه بر آدم بولوب اونی
هجو و هجومه مستحق قیلماق ایجاب ایدردی . فقط وبقطور هوغو
عصر لرحه فکرائی حیات یاشامش بر عرکک اولادی اولماق کبی
بر موهبه ایله معظم و مجهزیدی . اونک چشمه افکارینه چوق اوزاق
ویوکسک شواهدن صولر اینردی . حکومتلر کبی شاعرلرده
ملنلرک و عرقلرک بر محصله توازن و عرفانیدر . دکزلرک
سطحنده کی دالعه لرک نه اهمیتی واردر ، اصل معظم دالعه لر عمارلرک
قعرلرنده یووازانلیر . عمانی تحریک ایدن دالعه لر ، بودرونی
ودرین دالعه لر در .

حکیم عمر خیام :

« دریا بوجود خویش موی دارد
خس پندارد که این کشا کش باوست »

دیدیکی وقت یونی کوزی اوکته کتیرمش اولماق کرکدر .
سلمان نظیف بک عرقزه چوق غذای روحانی براقه بیلیردی .
نظیف ، میوه ورمکدن زیاده چیچک آچق اعتیادنده بر آغاچ
اولدی . H. Spencer ك « خصوصت دینی » تعبیر ایتدیکی ذهنیتی
دیرلنمه یه ، حیات فعلی و قولیسیله ، جهد ایتش اولماسی حزن
انکیزدر . کونش محبتدر . بوندن دولانی داهای آرمی ذی
قدرت در ؟ داهای آرمی نعمتدر ؟ احقاد ، نورو حرارتیه تغدی
وتمی ایده جک اثرلر آرایاجاق . جانلری ، آغاچلری ، ترلاری
احیا ایتش اولدنی حالده باتان کونشیر ایسته یورز . افکک آلتنه
کچدکدن صو کرآینه نور وحرارتی ایله اوزون زمان یاشایان
و یاشاتان کونشیر ایسته یورز . فقط بو کون بزم حقیر یالکر
تجیل ایتکدر ، تحلیل ایتک دکل ، تنقید هیچ دکل . سومکه
دوامدن بر آن قارغ اولمادیم بر ذکالنک مانعی طوتایه دوام ایده جکم .
فقط بوتامی اوزون مدت طوناجق بزم یاشمزده کیلر اولاماز .